

בעזרת השם יתברך

ספר
אֲשֶׁר הָיָה אֶל יוֹאֵל

דברות קודש שזכינו לשמוע
מפי ראש הישיבה שליט"א בחג
הסוכות תשפ"ב בווייליאמסבורג

יוצא לאור על ידי
"קרן הדפסה היכל הקודש"

בחג הסוכות, שנת תשפ"ב לפרט קטן, שהה ראש הישיבה שליט"א בויליאמסבורג יע"א. בחג הראשון בבוקר אחרי התפילה מסר ראש הישיבה שליט"א שיעור נפלא בענין של "תהיה חכם ואל תהיה צודק".

ראש הישיבה שליט"א פתח ואמר:

החיד"א הקדוש תיקן לומר בכל חג תפילה בשעת פתיחת ההיכל, הוא חיבר לכל חג תפילה נפרדת (התפילות מופיעות בסידור של סאטמאר, מוהרא"ש הדפיס אותם במחזור 'עת רצון' לראש השנה), אלו הם 'יהי רצון' נפלאים, בסוכות מבקשים בזה הלשון: "וְהִגֵּן בְּעֵדְנוּ מְשֻׁלְהוּבוּי וּמְדִינוּי דְצֻדְק", שהשם ישמור אותנו מהאש והדין הבאים מ'צדק'.

שלוש סעודות השבת

וכך גם כתוב באדרא זוטא (זהר הקדוש פרשת האזינו), רבי שמעון בן יוחאי העיד על עצמו ביום שהוא הסתלק מזה העולם, שלוש דברים, הדבר הראשון (שם, דף רפח:): "אַסְהֵדְנָא עָלַי לְכָל אֱלִין דְהָכָא, דְהָא מִן יוֹמָא לָא בְטִילְנָא אֱלִין ג' סְעוּדוֹתַי", אני מעיד על עצמי שלא הפסדתי אף שבת מלאכול שלוש סעודות [יש כאלו שכבר שואלים איך זה יתכן, הרי הוא היה שלוש עשרה שנה במערה, איך היו לו שם סעודות שבת, אבל המפרשים עונים שבכל שבת השם יתברך עשה נס, שגדלו תמרים ועל ידם אפשר גם לצאת ידי חובת סעודה, כמו שחכמינו זכרונם לברכה אומרים (ברכות יב.) שתמרים גם כן משביעים את האדם].

להסתלק מזה העולם

הדבר השני (שם, דף רצא:): "אַסְהֵדְנָא עָלַי. דְכָל יוֹמִין דְקְאִימְנָא, תְּאִיבְנָא לְמַחְמֵי יוֹמָא דָא", אני מעיד על עצמי שכל ימי חיי חיכיתי ליום שאסתלק מזה העולם.

האש והדין הבאים לצדק

הדבר השלישי (שם, דף רצב.): "אִסְהַדְנָא עָלַי, דְּכָל יוֹמָאֵי הַיּוֹנָא מְצַטְעֵר עַל עַלְמָא, דְּלֹא יַעֲרַע בְּדִינֵי דְצִדְקָא, וְלֹא יוֹקִיד עַלְמָא בְּשִׁלְהוּבוּי", עוד אני מעיד על עצמי, שכל ימי הצטערתי, שהעולם לא ישרף על ידי האש והדין השייכים לצדק'.

ההוא 'צדיק האמת'...

ישנם בוודאי סודות עמוקים מה הכוונה האש והדין הבאים מ'צדק', אבל מוהרא"ש לימד אותנו, מעבר לסודות העמוקים שנחפש מה אפשר לקבל ביד, דהיינו מה אני יכול ללמוד מזה בשבילי, דבר שאני יכול להשתמש בו לחיים. סיפר לי אברך, הוא מצא את גיסו בראש השנה באומן, הוא שואל אותו: "איפה התפללת?" אז הוא ענה: "אצל... הלכתי לצדיק האמת"; מעניין, מי שהביא אותו לאומן זה גיסו תלמיד היכל הקודש, אבל ללכת הוא הולך לההוא כי ההוא 'צדיק האמת'... מה לך ולו? הוא יכול לתת לך משהו לחיים? הוא יכול לתת לך פרק משניות?! הוא יכול לגרום לך להתחיל להגיד שניים מקרא ואחד תרגום בכל שבוע?!

בגלל שהוא צודק...

חשבתי הסבר פשוט אותו אנחנו יכולים להבין, 'צדק' - הכוונה צודק, אדם שמחפש להיות צודק, עם אשתו, עם השכנים, עם ההורים, עם המשפחה, אדם כזה פשוט נשרף, הוא לא מדבר עם ההורים שלו תקופה ארוכה, כי הוא צודק...

תהיה חכם ולא צודק

מוהרא"ש היה תמיד משנן איתנו את הפתגם: "תהיה חכם ואל תהיה צודק", זהו סוד ההצלחה - לא לחפש להיות צודקים אלא להיות חכמים, כל הבעיות, כל המחלוקות מתחילות כי אנשים מנסים להיות צודקים, זה מה שרבי שמעון בן יוחאי אמר ביום הסתלקותו: אני מעיד

על עצמי שכל ימי נזהרתי שלא ליפול ל'צדק', אף פעם לא ניסיתי להיות צודק.

זה מה שאנו מבקשים בשעת פתיחת ארון הקודש: "רבונו של עולם תעזור לי שלא ארצה כלום, אני רוצה להיות בטל ומבוטל אליך אבא שבשמים, שאהיה מרוצה איך שזה".

אפילו עלה שנושר מהעץ...

זה מה שאפשר לזכות בסוכות כשיושבים בסוכה, מסובבים לגמרי עם השם יתברך, מבקשים אז מהשם יתברך שנזכה להיות בטלים ומבוטלים לגמרי אליו יתברך, שנאמין ששום דבר לא קורה מעצמו, אפילו עלה שנושר מהעץ זה גם מהשם יתברך, לכן לא שייך בכלל לריב עם אחרים.

אמונה זה דביקות

וזאת הדרגה הכי גבוהה אליה יכול יהודי להגיע בזה העולם, שהוא יהיה דבוק בהשם יתברך, מהי דביקות בהשם יתברך? אומר הבעל שם טוב הקדוש: "אמונה זה דביקות", אדם שמחדיר בעצמו את השם יתברך, הוא מאמין שהכל זה מהשם יתברך, וכל מה שעובר עליו זה מהשם יתברך - אז הוא דבוק בו יתברך.

מתחת לטלית זה גם חדר מיוחד

אחד הגיע פעם לרבינו לתנות בפניו שאין לו חדר מיוחד ורבינו הרי אמר שיהיה לאדם חדר מיוחד להתבודדות, אמר לו הרבי: מתחת לטלית זה גם חדר מיוחד, מכסים את הפנים עם הטלית ומדברים אל השם (עיי' שיחות הר"ן, סימן ערה).

ביליון דולר – עם בי"ת...

כך דרכם של אנשים, חושבים 'כשיהיה לי מיליון דולר אני אבנה בית עם קומה מיוחדת שמוקדשת ל'חדר מיוחד' ואז אני אדבר אל השם', כסף זה דמיון עצום, כסף זה תאוה אדירה, כמה שיש לא מרוצים, אדם

פשוט רוצה רק מיליון דולר, וכשיש לו כבר מיליון דולר אז הוא צריך עוד מיליונים של דולרים, איך שיש לו רק מיליוני דולרים אז הוא צריך רק ביליון דולר... בערב ראש השנה האחרון אחד ביקש ממני בשעת פדיון נפש ברכה, שהוא יגיע השנה לביליון דולר - עם בי"ת, לא עם מ"ם..., רואים איך שכסף משגע ממש את האדם.

ד' מינים – התבודדות בשדה...

לכן אמר לו רבינו אפילו אם אין לך חדר מיוחד אפשר לצאת ידי חובה מתחת לטלית. שמעתי מחסיד ברסלב, כשעומדים בתפילה עם הד' מינים מול הפנים, ומצייתים לרבינו - מכסים את הפנים עם הטלית ומשאירים חריץ צר בו אפשר רק לראות את הד' מינים, כבר מקיימים גם את השיחה של רבינו לעשות התבודדות בשדה, כי לא רואים כלום מחוץ לטלית רק עץ - הלולב, עלים - ההדסים והערבות, פירות - האתרוג. אם נציית לרבינו ולא נחפש להיות צודקים, יהיו לנו חיים יפים, אמן.

בחג הסוכות, שנת תשפ"ב לפרט קטן, שהה ראש הישיבה שליט"א בוויילאמסבורג יע"א. ביו"ט שני של גלויות אחרי התפילה בבוקר מסר ראש הישיבה שליט"א שיעור נפלא בענין של "הסתכלות בעין טובה על אנשים".

ראש הישיבה שליט"א פתח ואמר:

רפואה לכאב עיניים

רבינו אומר (ספר המדות, רפואה חלק ב', סימן ד): "הסתכלות על אַתְרוֹג הוא רְפוּאָה לְכָאֵב עֵינַיִם", להסתכל על האתרוג זה רפואה לכאב עיניים. אומר מוהרא"ש זכרונו לברכה, זה עוזר גם ברוחניות וגם בגשמיות, בגשמיות, אם למישהו כואב העיניים שיסתכל על האתרוג וזה יתרפא. ברוחניות, כשאדם רואה שהוא לא יכול לשמור על העיניים, הוא חייב להסתכל על דברים אסורים. שיסתכל על האתרוג ותהיה לו רפואה. עם האתרוג ביד זהו זמן מתאים לבקש מהשם יתברך שיהיה לנו כבר רפואה שלימה בעיניים.

עיניים טובות

אפשר להוסיף מה עוד הכוונה 'רפואה לכאב עיניים', שהאדם יקבל 'עיניים טובות', שהוא יתחיל להסתכל בעין טובה על אנשים, שיפרגן למישהו אחר. כמו שמביא מוהרא"ש (פעולת הצדיק, סימנים תקכו, תקכה) את הסיפור שקרה ביום חתונת בתו של רבינו, שהמחותן רבי אריה לייבוש מוואלטשיסק קיבל התעוררות לפני החופה, אז הוא הגיע לרבינו להזכיר את עצמו, והוא ביקש מרבינו: "תתפללו עלי בחופה, יש לי עיניים רעות, אני לא מפרגן לשני וכו'", ענה ואמר לו רבינו: "אני יודע שיש לך עיניים רעות, כי אם היו לך עיניים טובות היית נוסע ועושה את החתונה אצלי, ולא שאני אבוא אליך".

אני לא שווה כלום...

אבל כדי לראות טוב אצל השני צריך קודם להסתכל בעין טובה על עצמינו, כמו שמוהרא"ש מביא הרבה פעמים באשר בנחל את הסיפור, שרבי נתן פגש פעם את חברו לאחר שהוא לא ראה אותו תקופה ארוכה, קראו לו ר' מאיר מטעפליק, רבי נתן נתן לו שלום עליכם, ושאל אותו: "מה שלום פלוני שגר בעירך?" ענה לו ר' מאיר: "הוא לא שווה כלום" ממשיך רבי נתן ושואל: "ומה עושה החבר הזה והזה?" עונה לו שוב ר' מאיר: "הוא לא מתאים לכלום", כך ביטל החבר כל אחד ואחד עליו התעניין רבי נתן, רבי נתן מאוד התפלא מה קרה עם כל האנשים האלו שאף אחד לא שווה כלום... שואל אותו רבי נתן: "ומה אתה עושה?" עונה ר' מאיר בקול נכאים: "מה אני יגיד? אני לא מתאים לכלום", אומר לו רבי נתן: "כעת אני כבר מבין למה אתה לא רואה טוב אצל אחרים, כי אתה בעצמך שבור מאוד, לכן אתה רואה רע אצל כולם, אם תתחיל לראות את הטוב שבך - כבר תראה גם את הטוב אצל אנשים אחרים".

זאת הבעיה שלו

אני תמיד אומר למפיצים, כשמישהו צועק עליך, כשמישהו מבזה אותך, אין לזה שום קשר אליך, זאת לא הבעיה שלך, זאת הבעיה שלו, שהוא מסתכל בעין רעה על אנשים ושהוא מדבר רע על אנשים.

ברוך השם אני שומר שבת

איך אפשר לראות את הטוב שבי, אם נשמח עם כל דבר טוב שעושים להשם יתברך, מודים להשם יתברך "ברוך השם אני מנענע ד' מינים", "ברוך השם אני שומר שבת וחג". אני גר בקצה וויליאמסבורג יע"א, בשבת וחג כשאני הולך ברחוב ורואה גויים אני מרים ישר את העיניים להשם יתברך ואומר להשם: "תודה השם שאני יהודי ולא גוי, ברוך השם אני שומר שבת וחג".

צַמַּךְ אִפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת סוּכָה!

מוהרא"ש אומר, ממה עושים סוכה? איזה סכך כשר לסוכה? מוץ של תבואה, הלכלוך שזורקים לפח, כמו שהגמרא אומרת (סוכה יב.) אם אדם יסכך את סוכתו עם תבואה, אם אדם יסכך את סוכתו עם ענבים - הסוכה פסולה, השם רוצה שנסכך דווקא עם 'פסלת גורן ויקב', המוץ והפסולת של התבואה, להראות לנו שאפילו אדם חושב 'אני לא שווה כלום', 'אני פסולת', אומרים לו: "ממך אפשר לבנות סוכה!" השם יתברך עשה מזה מצווה יפה, שנשב שמונה ימים בסוכה שמסככים אותה עם פסולת, להראות לנו שאפילו אדם נחות כזה יש לו גם דברים טובים שהוא צריך לשמוח אתם.

כל היהודים בסוכה אחת

חכמינו הקדושים אומרים (סוכה כז:): על הפסוק (ויקרא כג, מב): "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות" מלמד ש"כל ישראל ראויים ליישב בסוכה אחת", מהפסוק הזה רואים שכל היהודים יכולים לשבת בסוכה אחת, כל היהודים הכוונה כל סוגי האנשים, היהודים הכשרים, היהודים החשובים, היהודים הפשוטים, לכאורה איך יכולים כל היהודים לשבת בסוכה אחת, הרי היו צריכים לבנות סוכות נפרדות, סוכה נפרדת ליהודים החשובים, וסוכה נפרדת ליהודים הפשוטים? רק מזה רואים שסוכות זהו זמן שאפשר לבקש מהשם יתברך שנזכה לאחדות, שנזכה לראות את הטוב שבכל יהודי, שכל היהודים יוכלו באמת לשבת בסוכה אחת.

לכן בשעה שמחזיקים את האתרוג ביד זהו הזמן המתאים לבקש מהשם יתברך שכבר יהיה לנו רפואה שלימה בעיניים, שנתחיל להסתכל בעין טובה על האישה, על הילדים, על השכנים, על אבא ואמא, על השוער והשוויגער, על חברים וכן הלאה.

אם מסתכלים בעין טובה על אחרים אזי נחיה חיים מאושרים ורגועים, ולהיפך גם, כל הבעיות מתחילות כשמסתכלים רע על אחרים, לא מפרגנים לאחרים.

השם יעזור שנציית לרבינו כך יהיו לנו חיים יפים, אמן.

שבת קודש חול המועד סוכות, שנת תשפ"ב לפרט קטן,
 שהה ראש הישיבה שליט"א בשטעטל, קרית ברסלב
 - ליבערטי יע"א. בשבת בבוקר אחרי התפילה בשעת
 הקידושא רבא מסר ראש הישיבה שליט"א שיעור נפלא
 בעניין של לחפש טוב כל אחד אצל עצמו ואצל אחרים.

ראש הישיבה שליט"א פתח ואמר:

הושענא, תעזור ליהודים...

ביקשנו היום מהשם יתברך בשעת ההושענות (אום נצורה), [ראש
 הישיבה שליט"א מנה כמה מהם]: "גומרת הלכות שַׁבַּת" - תעזור
 ליהודים שלומדים הלכות שבת, "הקובעת אלפים תחום שַׁבַּת" - תעזור
 ליהודים שלא יוצאים מחוץ לתחום שבת, "יושבת וממתנת עד פלות
 שַׁבַּת" - תעזור ליהודים שמחכים שהשבת תצא, "לבוש וכסות מחלפת
 בשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שלובשים בגדים נקיים ויפים לְכבוד שַׁבַּת,
 "מאכל ומשקה מכינה לשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שמכינים אוכל ושתיה
 לְכבוד שַׁבַּת, "נועם מגדים מנעמת לשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שמענגים
 את השבת עם ממתקים טובים ומתוקים, "סעודות שלש מקיימת בשַׁבַּת" -
 תעזור ליהודים שמקיימים את המצווה של לאכול שלוש סעודות בשבת,
 "על שתי כפרות בוצעת בשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שיש להם לחם משנה,
 "צווי הדלקת נר מדלקת בשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שמדליקים נרות לכבוד
 שבת, "קדוש היום מקדשת בשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שעושים קידוש
 בשבת, "רנן שבע מפלילת בשַׁבַּת" - תעזור ליהודים שמתפללים שבע
 ברכות בתפילת שמונה עשרה של שבת, "שבעה בדת קוראה בשַׁבַּת" -
 תעזור ליהודים שקוראים לשבע אנשים לעלות לתורה בשבת.

רואים מכאן עד כמה אדם צריך להחיות את עצמו עם כל פרט ופרט
 שעושים להשם יתברך, זה לא מספיק להיות שמח 'בכלליות' שאנחנו
 שומרים שבת, רק מפרטים 'בפרטיות' כל פרט מהשבת, אפילו הפרט
 שיש לנו לחם משנה, ושאנחנו אוכלים ממתקים בשבת וכך הלאה.

שבת קודש

בין היתר מונים כאן את המעלה של בני ישראל: "יושבת וממתנת עד פְּלוֹת שַׁבָּת" - תעזור ליהודים שמחכים שהשבת תצא, רבים כבר מתקשים בזה, האם זאת מעלה שמחכים בקושי שהשבת תסתיים? רק זה מאוד פשוט, יהודי רוצה לעשות מלאכה, הוא רוצה לעשן, הוא רוצה לארגן את צרכיו, אבל הוא נמנע כי זה שבת קודש, הוא מחכה שהשבת תצא בכדי שהוא יוכל לעשות מלאכתו, כי הוא לא רוצה חס ושלום לחלל שבת, זה הדבר החשוב והיפה ביותר אצל השם יתברך.

מעט טוב

רבינו הקדוש אומר (ליקוטי מוהר"ן חלק א', סימן רפב): אם מסתכלים טוב על השני, מחפשים אצל השני מעט טוב אפשר על ידי זה להחזיר את השני להשם יתברך, כמו שכתוב בפסוק (תהלים לו, י'): "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו", אם תחפש בו מעט טוב שבפרט הזה הוא לא רשע - 'עוד מעט ואין רשע', או אז: 'והתבוננת על מקומו ואיננו', אז הוא כבר לא ישאר במעשיו הרעים, רק הוא יחזור להשם יתברך. אותו דבר - אומר הרבי - זה עם האדם עצמו, הסיבה מדוע אדם עושה מעשים רעים כי הוא חושב: 'אני כבר ממילא רשע, אני כבר לא יכול לחזור להשם יתברך', אבל אם אדם מוצא בעצמו מעט טוב, או אז אפשר כבר לחזור אל השם יתברך.

יסוד בחסידות ברסלב

מוהרא"ש זכותו יגן עלינו אומר, שהתורה הזאת אינה סתם עוד איזה 'תורה' של הרבי, רק זהו 'יסוד' בחסידות ברסלב, שהאדם יסתכל על עצמו ועל אחרים בעין טובה.

אתה בעצמך מאוד שבור

מוהרא"ש מביא אין ספור פעמים ב'אשר בנחל' את הסיפור, שרבי נתן פגש פעם את חברו לאחר שהוא לא ראה אותו תקופה ארוכה,

קראו לו ר' מאיר מטעפליק, רבי נתן נתן לו שלום עליכם, ושאל אותו: "מה שלום פלוני שגר בעירך?" ענה לו ר' מאיר: "הוא לא שווה כלום" ממשיך רבי נתן ושואל: "ומה עושה החבר הזה והזה?" עונה לו שוב ר' מאיר: "הוא לא מתאים לכלום", כך ביטל החבר כל אחד ואחד עליו התעניין רבי נתן, רבי נתן מאוד התפלא מה קרה עם כל האנשים האלו שאף אחד לא שווה כלום... שואל אותו רבי נתן: "ומה אתה עושה?" עונה ר' מאיר בקול נכאים: "מה אומר, אני לא מתאים לכלום", אומר לו רבי נתן: "כעת אני מבין כבר למה אתה לא רואה טוב אצל אחרים, כי אתה לבד שבור מאוד, לכן אתה רואה רע אצל כולם, אם אתה תתחיל לראות את הטוב שלך - כבר גם תראה את הטוב של אחרים."

איך היא תראה טוב בשותף שלה?

זהו כלל גדול בחיים, אישה שהיא שבורה בעצמה, היא מושפלת ומבוזה בעיני עצמה, אי אפשר שיהיה לה שלום בית, כי איך היא תראה טוב בשותף שלה, בבעלה, כשהיא בעצמה לא שווה כלום בעיניה. אותו דבר זה עם הבעל, בלתי אפשרי שהוא יראה טוב באשתו אם הוא לא רואה נקודות טובות בו עצמו, לכן צריכים גם הבעל וגם האישה לראות לחפש את הטוב בעצמם, אפילו נקודות קטנות שיש להם, כך יהיו להם חיים טובים.

נקודה אחת טובה יש לי

עם היסוד הזה מפרש רבי נתן הקדוש (ליקוטי הלכות, אורח חיים, נפילת אפים, הלכה ו, אות ה, 1) מה שאנחנו אומרים בתפילה לפני תחנון: "תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאֵל תִּתְּעַלֵּם מִתְּחַנְּתָנוּ. שְׂאִין אָנוּ עֲזִי פָּנִים וְקָשִׁי עֶרְף לֹוֹמֵר לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵךְ אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ, אָבֵל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ", לכאורה זה מאוד תמוה, מדוע אומרים את ההקדמה הזאת "אנחנו לא עזי פנים וקשי עורף לומר לך שאנחנו לא חטאנו, אבל כן חטאנו", היה כבר עדיף מיד להתחיל להתוודות: "אֲשָׁמְנוּ. בְּגַדְנוּ. גָּזַלְנוּ..." מסביר רבי נתן: כשאדם מתכוון לעשות תשובה, הוא חושב לעצמו את המעשים שהוא חטא להשם, הוא יכול חס ושלום לעזוב לגמרי את השם יתברך, בחושבו: 'אני כבר בין כה רשע, אני כבר לא יכול לחזור להשם יתברך',

לכן מיד מחפשים למצוא איזה נקודה טובה בעצמינו, מוצאים בעצמינו מעט טוב, וכך אפשר להתחיל ולהתוודות ולעשות תשובה, לכן אומרים להשם יתברך: "שֵׁאִין אָנוּ עֲזִי פָּנִים וְקָשִׁי עַרְף לֹמֵר לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹקֵינוּ וְאֵלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאנוּ", "נקודה אחת טובה יש לי, שאני מאמין בכך השם יתברך, ואני מאמין שחטאתי לפניך ואני רוצה לחזור בתשובה, אני עוד לא נפלתי עד כדי כך שאני חס ושלום לגמרי אבגוד באמונה השם ישמרנינו", וכעת שאדם רואה בעצמו אפילו נקודה קטנה של טוב אפשר כבר לשפוך את הלב להשם יתברך ולעשות תשובה על הדברים הרעים שעשו.

רפואה לכאב עיניים

ביו"ט סוכות בוויילימסבורג יע"א דיברנו מהענין הזה, שרבינו אומר (ספר המדות, רפואה חלק ב', סימן ד): "הַסְתַּכְּלוּת עַל אֲתֵרוֹג הוּא רְפוּאָה לְכָאֵב עֵינַיִם", להסתכל על האתרוג מסוגל לרפואה לכאב עיניים. מוהרא"ש זכרוננו לברכה אומר, זה עולה גם ברוחניות וגם בגשמיות, בגשמיות, אם למישהו כואב העיניים שיסתכל על האתרוג והוא יתרפא. ברוחניות, כשאדם רואה שהוא לא יכול לשמור על העיניים, הוא חייב להסתכל על דברים אסורים, שהוא יסתכל על האתרוג כך תהיה לו רפואה. עם האתרוג ביד זהו הזמן הנכון לבקש מהשם יתברך שכבר תהיה לנו רפואה שלימה בעיניים. אפשר להוסיף, מה עוד הכוונה רפואה לכאב עיניים? שהאדם יקבל 'עיניים טובות', שהוא יתחיל להסתכל בעין טובה על האנשים, שהוא יסתכל טוב על עצמו, על הילדים שלו, על התלמידים שלו, על ההורים, על אבא ואמא ועל השווער והשווער.

נקודה קטנה שחורה...

מוהרא"ש אומר: איך שרק מסתכלים על אתרוג מנסים לחפש מאוד חזק אם אין עליו אולי נקודה שחורה קטנה, כך בדיוק צריך לחפש אפילו נקודה קטנה, נקודות קטנות טובות שעושים, ולשמוח עם זה, 'ברוך השם אני עושה את רצון השם יתברך', 'ברוך השם יש לי כיפה', 'ברוך השם יש לי פאות', 'ברוך השם יש לי זקן' וכך הלאה.

שעחה זה הדבר הכי נחוץ לאדם

רבינו הקדוש אמר לנו (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): "מְצָנָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד", אנשים מתפלאים מאוד על כך, מדוע דיבר הרבי כל כך הרבה משמחה? אבל שמחה זה הדבר הכי נחוץ לבן אדם, כי רק אם האדם בשמחה, הוא רואה בעצמו דברים טובים, אז הוא רוצה לעבוד את השם, הוא לא מחפש עבירות חס ושלום, הוא מתפלל שחרית, מנחה ומעריב, הוא מסתכל בסידור בשעת התפילה, הוא מכוון בתפילה, אבל אם הוא במצב רוח רע, הוא בעצבות ובמרה שחורה בלתי אפשרי שהוא יעבוד את השם, כי הוא כל הזמן משפיל את עצמו 'מה כבר שווה התפילה שלי?' 'מה כבר שווה הלימוד שלי?'.

מה אתה עושה בעולם?

פעם אחת ביום - אומר הרבי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן כה) - אפשר לשבור את הלב, לעשות חשבון הנפש, תוך כדי שאני מדבר לעצמי: "... מה אני עושה כאן בעולם? עוד מעט יכניסו אותי באדמה יתחיל לגדול עשב על האף..." אבל כל היום צריכים להיות רק בשמחה.

מעך אפשר לעשות סוכה

מוהרא"ש אומר, ממה עושים סוכה? איזה סכך כשר לסוכה? רק מוץ של תבואה, פסולת שזורקים לאשפה - זה כשר לסכך, כמו שהגמרא אומרת (סוכה יב). אם אדם יסכך את סוכתו עם תבואה, או עם ענבים - הסוכה פסולה, אפילו יין קרוש גם לא כשר, השם יתברך רוצה שיסככו דווקא עם 'פסלת גרן ויקב', המוץ והקש של התבן, זה מגיע ללמד אותנו, אפילו אם אדם חושב לעצמו 'אני לא שווה כלום', 'אני פסולת', 'אני כמו ספיסתא' (סוג של מאכל בהמה) 'אומרים לו: "ממך אפשר לבנות סוכה!" השם עשה מצווה יפה מהסוג שכמותך, שנשב שמונה ימים בסוכה שמסככים עם פסולת, להראות שאפילו כזה אדם ירוד יש לו גם דברים טובים שאיתם הוא צריך לשמוח.

כל היהודים יכולים לשבת בסוכה אחת

אומרים חכמינו הקדושים (סוכה כז:): על הפסוק (ויקרא כג, מב): "כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסֻכּוֹתַי" מְלִמְד שְׁכָל יִשְׂרָאֵל רְאוּיִם לְיֹשֵׁב בְּסֻכָּה אַחַת", מהפסוק הזה רואים שכל היהודים יכולים לשבת בסוכה אחת, כל היהודים הכוונה כל סוגי האנשים שרק קיימים, היהודים הכשרים, היהודים החשובים, היהודים הפשוטים, לכאורה איך יכולים כל היהודים לשבת בסוכה אחת, היו הרי צריכים לבנות סוכות נפרדות, סוכה נפרדת ליהודים החשובים, ועוד אחת ליהודים הפשוטים? רק מכאן רואים שסוכות זהו זמן שאפשר לבקש מהשם יתברך שנזכה לאחדות, שנזכה לראות את הטוב של כל יהודי, שכל היהודים יוכלו באמת לשבת בסוכה אחת.

אהרן דיבר עשלוס בית

תודה להשם אנחנו מסיימים כעת חמשה חומשי תורה, אנחנו מסיימים כבר את פרשת וזאת הברכה, בסוף הפרשה אומר הפסוק (דברים לד, ח): "וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה בְּעֶרְבַת מוֹאָב", אומר רש"י, אצל משה רבינו כתוב "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", רק הגברים בכו, אבל כשאהרן הכהן נפטר כתוב (במדבר כ, טז): "וַיִּבְכּוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל", כל בני הבית בכני ישראל בכו על מות אהרן, כי אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, הוא דיבר משלום בית, הוא היה עושה שלום בין בני זוג, לכן גם הנשים בכו אחריו.

הנשים מאוד חזקות בעבור רבינו!

זה הדבר שרואים ב'היכל הקודש' בשונה ממקומות אחרים, לא רואים במקומות אחרים שהנשים יהיו כל כך חזקות בעבור הרבי שלהם כמו כאן בהיכל הקודש שהנשים מאוד חזקות בעבור רבינו, אנשים מתפלאים מאוד על זה, מה הסיבה שגורמת לכך שהנשים כל כך חזקות בעבור רבינו? ! רק רבינו הקדוש דיבר מאוד הרבה מ'שלום בית', שנייקר את האישה, שנדע איך לדבר בבית, אם לא הצלחת בעבודה אשתך לא

אשמה בזה בכלל, אם קר בסוכה אשתך לא אשמה בזה כלל, אם יורד גשם בסוכה אשתך לא חייבת לך כלום, אני מכיר יהודים כשרים שחוזרים הביתה מבית הכנסת בהושענא רבא והקרעפלעך (כיסנים) עדיין קפואים, הם מרמזים עם עיניים רושפות... אבל כשהבעל מתקרב לרבינו הקדוש והוא מצייט לעצות של רבינו - מתחילה האישה מיד להרגיש זאת, היא מרגישה איך בעלה מתחשב בה, בעלה מחשיב אותה ומייקר אותה, לכן הן גם מתקרבות לרבינו.

אני מסכימה גם להגיע לרבי כזה

בערב יום טוב הייתי לנחם אבליים אצל ... נרו יאיר!^[א], דיברנו על אבא שלו הרב עמיקם מזרחי זכרונו לברכה, הוא סיפר לי איך אביו התקרב למוהרא"ש. רבי עמיקם היה רב, תלמיד חכם גדול, יום אחד נתן לו רבי דניאל בויס שליט"א קונטרס של מוהרא"ש, ר' עמיקם

.....

[א] אגב, הוא סיפר לי שאף אחד מאנשי שלומינו לא הגיע לנחם אותו, מלבד ראש הישיבה, זה מאוד הפריע לי, מדוע שאנשי שלומינו לא יחזיקו את עצמם יחד? השם יעזור שלא נצטרך אף פעם ללכת לנחם אבליים, אבל זה הרבה יותר נחוץ מללכת לשמחה, כי שמחה זה בקושי איזה כמה שעות, לעומת זאת כשיושבים שבעה זה שבע ימים שלא יוצאים מהבית. גם ר' דניאל שליט"א ישב שבעה לפני שנה על אחיו עליו השלום, אז הוא סיפר לי אז שרק שניים מאנשי שלומינו הגיעו לנחם אותו, רבי יצחק לעזער שליט"א ואני. השנה באומן דיברנו הרבה מזה שיקבלו בסבר פנים יפות את אנשי שלומינו מארץ ישראל, שיקרבו אותם, כעת אני רואה ששנה הבאה אני אצטרך לדבר עם אנשי שלומינו מוויליאמסבורג שיקרבו אחד את השני... אנשי שלומינו צריכים להכיר אחד את השני בשם, צריך לקבל כל אחד בסבר פנים יפות ולדבר איתו. תוך כדי שאל ראש הישיבה שליט"א את אחד מאנשי שלומינו: "מדוע שלא תתן שלום עליכם לכל אחד? ! כמה אתה עסוק? ! מדוע שלא תחזק את עצמך עם זה שאתה מחזק אחרים? !"

כמו שרבינו אומר (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפד) כשמדברים עם השני דיבורי התחזקות נהיה אור ישר ואור חוזר, כלומר שאפילו אם זה לא נכנס באוזני השני עם כל זאת נהיה אור חוזר והאדם עצמו מתחזק מאוד.

בסעודה שאל משהו את ראש הישיבה שליט"א: "כשהקילה תגדל גם יצטרכו להכיר כל אחד בשם?" ענה לו ראש הישיבה שליט"א: "כן! אנשי שלומינו צריכים להכיר אחד את השני בשם".

מאוד התעורר מהקונטרס הזה, אז הוא תיכף כתב מכתב למוהרא"ש, מוהרא"ש כתב לו חזרה מכתב שכבש את ליבו, אז הוא החליט לנסוע לבורו פארק למוהרא"ש, בהיותו מקורב למוהרא"ש הוא החליט שהוא רוצה להישאר כאן ליד מוהרא"ש, אז הוא עדכן את אשתו "אני מצאתי רבי, אני רוצה להישאר כאן אצל הצדיק הזה כאן בבורו פארק, אם את רוצה את מוזמנת גם לבוא לגור כאן..." , כמובן שאשתו לא הסכימה, הורה לו מוהרא"ש שהוא חייב לחזור לארץ ישראל, חזר ר' עמיקם לארץ ישראל, אחרי שלושה ימים אמרה לו אשתו: "אני מסכימה להגיע איתך לרבי שמצאת!" היא ראתה איך בשלושה ימים בלבד בעלה השתנה כל כך מאז הוא התקרב למוהרא"ש.

רבי קרח, רבי געץ, רבי עמלק...

היא ראתה שמוהרא"ש אינו סתם 'עוד רבי', אדמו"רים יש הרבה, אבל רבי שיכול כל כך לשנות את האדם - זה היא עוד לא ראתה. אנחנו מוצאים בתרגום אונקלוס (בראשית לו, טז) איך שהוא מונה את בניו של עשיו: "רְבֵּא קַרְח, רְבֵּא גַעְצָם, רְבֵּא עַמְלָק..." , רואים שיש מבחר גדול של רבי'ס, רְבֵּי קַרְח, רְבֵּי גַעְצָם, רְבֵּי עַמְלָק...

מה הכוונה 'מבקש'?

אפשר לשמוע ראיונות אודות לטרגדיה שאירעה באומן, שאברך יקר נהרג לדאבוננו בתאונת דרכים, כולם מספרים שהוא היה 'מבקש' גדול, שאלה אותי אשתי "מה הכוונה 'מבקש'? ענית לי לה: אני 'מבקש', לי היה ברוך השם סבא גדול זכר צדיק לברכה, אבל הייתי הולך לכל רב, לכל יהודי כשר, לעומת זאת ישנם כאלו במשפחתי שהם מרוצים 'אני מסתובב אצל סבא מה אני צריך ללכת לחפש מעבר לזה?' הייתי אצל מאוד הרבה יהודים כשרים, חיפשתי איפה אני יכול להרוויח עוד משהו בעבודת השם, באמת הרגשתי תמיד שהם יהודים כשרים, הם באמת צדיקים גדולים, אבל מה יש לי מזה?

איך מקבלים טעם בעצוות?

הייתי משמש את סבי הרב מקארלסבורג זכר צדיק לברכה, הייתי תמיד מחיה את עצמי עם זה ש'ברוך השם אני משמש יהודי כשר', אבל כאב לי, ראיתי שיש לו חיות מיוחדת בכל המצוות, יש לו חיות מיוחדת עם הד' מינים וכו', הייתי חושב לעצמי: 'איך מקבלים את החיות הזאת במצוות? מה אני אמור לעשות עם הד' מינים? מה אני אמור לעשות עם הכפרה בערב יום כיפור? מה אני עושה בתפילות הארוכות? אבל השם עזר לי והתקרבותי לרבינו הקדוש, נפתח לי עולם חדש, הרבי מכניס לי חיות במצוות, הרבי מכניס בי שאשמח עם הד' מינים, שאשמח עם הסוכה הקדושה וכך הלאה.

שנים מקרא ואחד תרגום

בואו נתחזק לקיים את העצות של הרבי. הרבי נתן לנו דרך איך ללמוד (עיין שיחות הר"ן סימן עו), אם מציינים לרבי אפשר תוך זמן קצר לסיים את 'כל התורה כולה'! ; מובן מאליו שזה לא הולך בדקה אחת, השיעור הראשון איתו מתחילים זה 'שנים מקרא ואחד תרגום'. אני תמיד אומר לבחורים ואברכים חדשים שקודם יאמרו רק את הפסוקים חומש ותרגום בלי רש"י, ואחרי שכבר אומרים שניים מקרא ואחד תרגום כמה שנים - מוסיפים גם פירוש רש"י, כשכבר עוברים על הפרשה עם רש"י, אפשר כבר להוסיף גם בעל הטורים, כבעל הטורים אתה בין כה מציץ עם עין אחת תוציא את המילים בפה...

תסיים פעם אחת את כל התורה כולה

אחרי זה תסדר בעמודון אחד מארון הספרים שלך את כל הספרים של התורה, חומש, ספר יהושע, רמב"ם, תלמוד בבלי, תלמוד ירושלמי, תוספתא, זוהר, טור, שלחן ערוך, כשיש לך זמן תפתח את אחד מכל הספרים האלו ותלמד קצת, כך עם הזמן - אפילו בעוד עשר שנים - תסיים לפחות פעם אחת את כל התורה כולה, שזהו חיוב על כל יהודי לסיים את התורה.

מה יש לי ביד

אפשר להגיע להגיד לי איזה לשון הרע שרק לא יהיה על מוהרא"ש, אבל אני מסתכל מה יש לי ביד, הצדיק הזה נותן לי את התורה הקדושה הוא עושה לי מתוק את התורה.

האור שבתורה

היצר הרע הרי לא מסכים שיתקרבו לצדיק, אז הוא מגיע עם טענה חדשה "זה שייך לצד הטומאה, אותו היצר הרע שגורם לנו לא ללמוד, גורם לכם כן ללמוד!" איך אפשר בכלל לומר כאלו מילים? איך אפשר לומר על לימוד התורה בקדושה ובטהרה שזה מגיע מהצד הלא טוב?! אין דבר כזה, אחד שגורם לי ללמוד לא יתכן שזה מהיצר הרע, לא יתכן שזה הסטרא אחרא, חכמינו הקדושים אומרים (מדרש איכה רבתי, הקדמה פסקה ב): "הַמְּאֹר שֶׁפָּה הִיא מְחַזְרֵת לְמוֹטָב", האור של התורה מחזיר את האדם אל השם יתברך. כמובן שמדברים רק מתורה הנלמדת בקדושה ובטהרה, תורה ראויה, אי אפשר ללמד בנים ובנות יחד חס ושלום, אבל אם לומדים תורה, לא משנה מי האדם - התורה תאיר לו את דרכו, והוא יתקרב להקדוש ברוך הוא.

צותח לי לקבל את הלשון הרע!?

כל פעם שמישהו הגיע אלי לדבר לשון הרע על מוהרא"ש הלכתי הצידה ועשיתי התבודדות, שוחחתי עם השם יתברך: "ריבוננו של עולם, אני עושה טוב או לא, אני רואה איך מוהרא"ש מכניס בי לימוד התורה, מוהרא"ש מכניס בי שמחה במצוות, מותר לי לקבל את הלשון הרע!?"

אבל הוא לא מדבר מילים שיכולות לחזק אותי

אני יודע בוודאות על המון בחורים ואברכים שהגיעו לאומן רק אודות לחיזוק היומי והשיעורים של היכל הקודש שהם שומעים במשך כל השנה, למעשה ראש השנה הם לא הגיעו להיכל הקודש. כי מישהו

סיבכ אותם ואמר להם 'שם נמצא צדיק האמת', אדם צריך לעשות לעצמו חשבון 'אני צריך ללכת למקום שנותן לי סחורה ביד' מקום שנותן לי לימוד התורה, מקום שמחזק אותי שאחזור להשם יתברך, וזה "צדיק האמת!" ההוא יכול לתת לך משהו? ! זה ממש מה שהפסוק אומר (תהלים קטו, ה): "פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ... " יש פה אבל הוא לא מדבר דיבורים שיכולים לחזק אותי, יש עיניים אבל הם לא רואים מה עובר עלי...

השם יעזור שנסתכל טוב על עצמינו ועל אחרים, ושנציית לרבי, כך יהיו לנו חיים יפים, אמן.

שבת קודש חול המועד סוכות, שנת תשפ"ב לפרט קטן,
 שהה ראש הישיבה שליט"א בשטעטל, קרית ברסלב
 - ליבערטי יע"א. בסעודה שלישית מסר ראש הישיבה
 שליט"א שיעור נפלא בענין של לדבר אל השם

ראש הישיבה שליט"א פתח ואמר:

אשרי מי שעדבר אל השם יתברך

תודה להשם סיימנו היום את הפרשה האחרונה מחמשה חומשי
 תורה, פרשת וזאת הברכה.

הפסוק אומר (דברים לד, י): "וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדָעוּ
 ה' פְּנִים אֶל פְּנִים", אומר רש"י: "שֶׁהָיָה לְבּוֹ גַם בּוֹ", משה רבינו דיבר
 עם השם כמו שאדם מדבר עם חבר, "וּמְדַבֵּר אֵלָיו בְּכָל עֵת שְׂרוּצָה", הוא
 דיבר אל השם מתי שהוא רצה, "כענין שנאמר", כמו שכתוב בפסוק
 בפרשת חטא העגל (שמות לב, ל): "וְעַתָּה אַעֲלֶה אֵל ה'", כעת אעלה אל השם
 לבקש ממנו שימחול לכם, וכן כתוב בפרשה כשהגיעו אל משה רבינו
 אנשים שהיו טמאים שהם גם רוצים להקריב קרבן פסח, ענה להם משה
 (במדבר ט, ח): "עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעָה מֶה יִצְוֶה ה' לְכֶם", חכו כאן, ואני אשמע מה
 השם יצווה אליכם. עוד אומר רש"י (שם): "אֲשֶׁרֵי יְלוּד אִשָּׁה שֶׁפָּךְ מִבְּטַח,
 שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָיָה רוּצָה הָיָה מְדַבֵּר עִם הַשְּׂכִינָה", אשרי האדם שכשהוא
 רצה הוא דיבר עם השם.

רבינו מוריד את זה לנו

אנחנו צריכים מאוד לשמוח, אנחנו צריכים הרבה להודות להשם
 יתברך שאנחנו יודעים מהעצות של רבינו הקדוש, שרבינו לקח את כל
 המדרגות הגבוהות של משה רבינו והוריד אותם אלינו אנשים פשוטים,
 וגורם שגם אנחנו אנשים פשוטים גם נוכל לעשות אותם, שגם נתקרב
 להשם יתברך ושנדבר אליו יתברך כמו שמדברים עם חבר טוב.

לדבר אל השם זה הדבר הכי גדול

רבינו אמר (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה) שאדם ישיח את ליבו להשם יתברך בשפה בה הוא רגיל לדבר, שיספר הכל להשם, ורבינו אומר שם: "לדבר אל השם זה הדבר הכי גדול שאדם רק יכול לעשות, וכל הצדיקים היו מדברים הרבה אל השם".

חסידות ברסלב

על נקודה זו של לדבר אל השם מושתתת כל חסידות ברסלב, שום דבר מעבר לזה, הרבי רצה להחדיר בנו שנהיה קרובים להשם יתברך, שנדבר אליו כמו שמדברים עם חבר טוב. לא משנה איפה האדם נמצא, אם הוא יושב ברכב או במשאית, אם הוא נמצא בבית או במשרד, איפה שהוא רק נמצא שהוא ידבר אל השם יתברך ושיספר לו יתברך כל מה שמונח על ליבו.

כאן בונים עוד קוּעָה...

מקודם טיילתי קצת בחלק מהשטייטל, אני חייב להגיד. כל כך נעים להיות כאן, יש מעלה מאוד גדולה להיות כאן. רבי נחמן טולטשינער זכרונו לברכה אמר: "להיות ביער או שהופכים ליהודי כשר אמיתי, או שאפשר להפוך לבליין גדול". כאן בשטעטל אין עוד מה לעשות או לראות, בעיר יש תמיד מה לראות, כאן בונים עוד קומה, כאן רואים מטוסים, נוסעת משאית זבל, כאן נוסעים, אבל בשטעטל רואים רק עצים ועשבים, הדבר היחיד שאפשר לעשות זה לדבר להשם, ללמוד, להתפלל ולעבוד אותו יתברך. אתה יכול לעשות לעצמך שיעור ולומר כל יום מעט זוהר הקדוש, המילים הקדושות מנקות את האדם.

כל כך טוב ללמוד זוהר

כל כך טוב ללמוד זוהר, אין דף בזוהר שלא כתוב שם את הגדלות של עשיית מצוות, עד כמה השם יתברך שמח עם כל מה שהאדם עושה,

זה נלמד כמו אשר בנחל שמלא בחיזוק לעבודת השם, רק שזוהר כתוב בארמית^[ב].

עקשטים עם אורות צבעוניים...

אנחנו יושבים כעת בסוכה, אז צריך לזכור מה אנחנו לומדים מהסוכה. יושבים בסוכה שבעה ימים, מכינים אותה יפה, מקשטים עם אורות צבעוניים, עושים סוכה נוחה, אבל כל אחד יודע שבעוד ימים ספורים יוצאים ממנה, בעוד ימים ספורים חוזרים הביתה, כך צריך להסתכל על החיים, שכל החיים אנו גרים בסוכה, רק לא ל'שבעה ימים' אלא ל'שבעים שנה', בשנים האלו באמת דואגים שיהיה נוח, אבל צריך גם להתכונן שיהיה עם מה לחזור הביתה למעלה בשמים. צריך לחטוף דברים טובים, מצוות ומעשים טובים, שזה הדבר היחיד שאדם לוקח איתו למעלה בשמים.

לך מזלזלים בי

רבינו אמר (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן צג): מה רוצים ממני, למה חולקים עלי? כי אני רוצה דבר אחד - להחדיר בכל אחד ואחד תפילה והתבודדות, שאדם ידבר וישוחח עם השם, שיספר לו כל מה שעובר עליו, חכמינו זכרונם לברכה אומרים (ברכות ו:): "פְּרוּם זֶלַת לְבַנְי אָדָם - אֵלוּ דְבָרִים

.....

[ב] אבל יש אנשים שלא רואים את החיזוק, רק את ההיפך, מכל הזוהר הוא מוצא - לשם דוגמא - את הקטע הבא: "בַּר נֶשׁ עַד לֹא יִקְדֵשׁ יְדוּי בְּצַפְרָא, אֲקָרִי טַמָּא. פִּינָן דְּאִתְקַדְשׁ אֲקָרִי טְהוֹר", כל זמן שאדם לא נטל ידיים בבוקר (נעגל וואסער) הוא נקרא 'טמא' (פרשת וישב, דף קפד:), או: "מֵאֵן דְּאוֹשִׁיד זְרַעָא בְּרִיקְנָיָא חֵס וְשְׁלוֹם, אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה", מי שמוציא זרע לבטלה לא מועיל לו תשובה (וישב קפח ע"א; ויחי ריט.), כך גם זה עם תלמוד בבלי, מכל מסכת ברכות הוא רואה רק את הגמרא שאומרת: "וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִיּוֹם שְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִנְעָלוּ שַׁעְרֵי תְּפִלָּה" (ברכות לב.), פלאי פלאים לזה הוא לא שם לב, איך שהגמרא לומדת מחנה שביקשה מהשם שיהיו לה ילדים והיא נושעה (ברכות לא:), הוא מוצא רק סוג מסוים של מאמרים, אבל מי שלומד זוהר ימצא בכל מקום את החשיבות והגדלות של כל מצוה שיהודי עושה.

עיינ בעצתו אמונה חלק ה', מכתב שסח.

הַעֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי-אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהֶם", אומר רש"י: "ומאי נִיהוּ, תְּפִלָּה", שתפילה זה מהדברים הכי גבוהים כאן בזה העולם, אבל אנשים מאוד מזלזלים בזה, לכן מזלזלים בי, כי אני רוצה רק להחדיר בכל אחד ואחד את הענין של לדבר אל השם יתברך.

פרעה דפדף בספר שלו...

אם נסתכל בספרי סיפורי צדיקים במפתח אם מובא שם סיפורים מהרבי, נראה שמעט ספרים מביאים סיפורים מרבינו, זה ממש מה שהמדרש מספר (שמות רבה ה, יד) על פרעה, כשמשה רבינו הגיע אליו להגיד לו את דבר השם (שמות ז, כו): "כֹּה אָמַר ה' שְׁלַח אֶת עַמִּי וַיַּעֲבֹדְנִי", ענה פרעה (שמות ה, ב): "מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא יִדְעֹתִי אַתְּ ה'", אני אחפש בספרים שלי, אם נמצא שם בין כל האלילים גם הקדוש ברוך הוא שלך, פרעה דפדף בספר שלו ל"אות א - אייבערשטער" והוא אמר למשה רבינו: "אני לא רואה שכתוב כאן את השם של האלוקים שלך..."

מציין משהו בשם רבינו...

פעם אחת אמר מוהרא"ש בשיעור, שהביאו לו ספר חדש של סיפורי צדיקים, הוא דפדף במפתחות לאות 'נו' לראות אם המלקט מביא משהו מרבינו, אז הוא ראה שמשוהו מצוין בשם רבינו הוא דפדף למקום, שם הוא ראה איך שההוא מביא בשם של רבינו, שלא אחזו מללמוד את הספרים של רבינו...

הגדלות של אמירת תהלים

יצא לאור ספר תהלים מאוד יפה עם אותיות גדולות^[ג] הם מביאים ליקוט מספרים אודות הגדלות של אמירת תהלים, מה הם מביאים? שלומר שלושה פעמים ספר תהלים ברציפות זה דבר גדול... עד כמה חשוב לומר כל ספר תהלים ללא הפסק באמצע... חבל שלא מצטטים את

.....

[ג] מאוד בריא לעיניים ללמוד בספרים עם אותיות גדולות

הרבי^[ד], מי עוד מדבר מהגדלות של אמירת תהלים כמו הרבי?! הרבי אומר (חיי מוהר"ן, סימן תפה): "כשאומרים פרק תהלים טוב זה כמו לשתות פאנטש (משקה העשוי ממים, יין ודבש)" כשאדם שפוף ומותש הוא שותה משקה מרענן, כך זה פרק תהלים, זה מרענן את האדם וזה מביא לו ישועות גדולות. עוד אומר הרבי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן עג): "מִי שְׂרוּצָה לְזָפוֹת לְתִשְׁבָּה יְהִי רְגִיל בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים", עיין שם. עוד אומר הרבי (שיחות הר"ן, סימן צח): תהלים זה 'משענת', כמו מקל הליכה לאדם מבוגר, אם אומרים תהלים לא נופלים, אפשר לעבור את כל המצבים בחיים.

תלמידים ותלמידי תלמידים

מישהו נתן לי מתנה, ספר של בעל מספר גדול, דורון והכרת הטוב שאודות והודות לשיעורים בישיבה הוא סיים את כל ספרי הבעל מספר. אני מעיין בספר, אני רואה שהוא מספר שם סיפורים מכל הצדיקים, ואפילו מתלמידים ותלמידי תלמידים שאי אפשר לבטות אפילו את שמות העיירות בהם הם התגוררו, אבל שם רבינו לא מוזכר שם אפילו פעם אחת^[ה].

צאתיים פרקי משניות!

אני זוכר איך שפעם אחת בשיעור של מוצאי שבת במלווה מלכה אמר מוהרא"ש, תראו מה רבינו מזכה את אנשיו, שם יושב רבי ומספר

.....

[ד] חברי ... נרו יאיר טלפן למחבר של התהלים החדש הנ"ל ושאל אותו מודע הוא לא הכניס שום דיבור מרבינו הקדוש אודות גדלות של אמירת תהלים? ענה לו ההוא שהוא לא זה שליקט, הוא נתן את העבודה לאברך כולל...

[ה] לפני השיעור דיבר ראש הישיבה שליט"א עם תלמיד הישיבה נרו יאיר, בתוך הדברים אמר לו ראש הישיב שליט"א: "הַיָּצֵף יְכוֹל הֵחֵי לְהַכְחִישׁ אֶת הֵחֵי (לשון הגמרא מסכת ברכות כו:)? ! איך אפשר לומר על הרבי מסאטמאר זכותו יגן עלינו שהוא לא אחז מרבינו? ! תסתכל איך הוא מביא בספרו הקדוש ויואל משה (מאמר ישוב ארץ ישראל, סימן קנ) שני קטעים משיחות הר"ן, והוא מסיים על רבינו: "וְהָ עֲנָן שֶׁל ר וַח הַקּוֹדֵשׁ שְׂרָאָה מָה הִגִּיעַ אֵלֵינוּ בְּעֵיקְבָא דְּמִשְׁחָא", זה רוח הקודש של רבינו, שהוא כבר צפה אז מה יהיה בדור שלנו!

את הסיפור של הכתר, הסוכר והשום... ואצל רבינו יושב אברך שהרגיש היום מאוד שבור והוא גרס רק היום לבד מאתיים פרקי משניות! [1]

עטרה אחת

מוהרא"ש אומר, שלא היתה שיחה אחת שרבינו לא ידבר בה מתפילה והתבודדות, וכך גם אמר מוהרא"ש על עצמו, כשאני מדבר עם מישהו אחר יש לי מטרה אחת שהאדם יתחיל לדבר אל השם, אני מדבר איתו בכל תחום וענין שההוא רוצה לדבר, שזה יהיה חדשות וכדומה, אבל הכל כדאי, העיקר שאני יכול לפעול אצלו שיחדור בו ענין התפילה.

מדוע אתה לא תוקע ישר את המסמר?

זה דומה למישהו שרוצה לתלות שעון יפה על הקיר, בשביל זה הוא צריך לפני כן לתקוע מסמר בקיר, אבל בכדי שהמסמר יתקע צריך להכניס בקיר 'דיבל' (מיתד) שתופס טוב את המסמר בקיר, כשמישהו מהצד מסתכל על מה שהוא עושה הוא יכול להתמלאות פליאה "מה אתה עושה, מדוע אתה לא תוקע ישר את המסמר?" אבל מישהו שמבין בזה יודע שזה לתקוע בלי 'הכנה' מוקדמת, זה גורם שיוכלו לתקוע אחר כך את המסמר. כך זה גם כשמדברים עם אנשים, אי אפשר ברגע אחד להתחיל לדבר איתו מהשם יתברך, אי אפשר מיד להיכנס לשיחה על התבודדות, לכן מתחילים לדבר על דא ועל הא, מכל ענין שמעניין את המשוחת, כל זה בעצם 'הכנה' שאחר כך אוכל להחדיר בו את העניין של התבודדות.

.....

[1] מוהרא"ש לא התכוון חס ושלום לזלזל בסיפור, להיפך זהו סיפור מקובל אצלנו שמוהרא"ש גם היה מספר אותו לפעמים במוצאי שבת, רק למוהרא"ש היה חשוב מה העיקר, מה רבינו הקדוש מזכה את תלמידיו

אין עוד תכלית בעולם

כמו שהרבי מספר את הסיפור מהבעל תפילה (סיפורי מעשיות, מעשה יב) שהוא היה מדבר הרבה עם אנשים. ואם הוא היה רואה שהוא יכול לפעול אצלו להחדיר בו תכלית אמתית, שהוא יתקרב להשם יתברך, או אז הוא היה מדבר איתו מהתכלית, "שאינ עוד תכלית אחרת בעולם רק לעבוד את הבורא ברוך הוא", אבל אם הוא ראה שהוא לא יכול לפעול זאת אצלו, הוא היה מסובב את השיחה עד שההוא כלל לא הבין מה הוא רוצה בכלל.

מי קיבל את הירושה של מוהרא"ש?

השנה בדרך חזור מאומן על המטוס ניגש אלי עשיר ושאל "מי קיבל את הירושה של מוהרא"ש?" זרמתי איתו בשיחה, כמה הרבה כסף היה למוהרא"ש... מי קיבל את כל הבניינים שמוהרא"ש השאיר... עשיתי את זה עם מטרה שאולי אחר כך אוכל להחדיר בו שהוא יתחיל לדבר אל השם יתברך.

שלא יתפוצץ מרוב חום

העצה של התבודדות זאת עצה בריאה לאדם, כל אדם מלא בתאוות רעות, במידות רעות, בצרות, בעבירות, בפחדים ובחרדות, אבל על ידי העצה של התבודדות שהוא מספר את זה להשם, זה יוצא מהאדם, והוא מקבל כח לסבול את זה, כמו שלכל קומקום יש חור שמשם האדים יוצאים כדי שזה לא יתפוצץ מרוב חום, זה הפה של האדם, ממנו הוא יכול להוציא אל השם יתברך כל מה שמעיק עליו, כל מה שעובר עליו, וזה נותן לו כח ואפשרות להמשיך הלאה בחייו.

תוסיף שם אחד: "הקדוש ברוך הוא"

קח לעצמך כמה דקות מהיום ותדבר אל השם יתברך, תכבה את הפלאפון לכמה דקות ולך לפינה דבר עם הקדוש ברוך הוא, אתה לא צריך לפחד שאתה מפסיד איזה נייעס בפלאפון. לא קורה כלום באותם דקות,

לא ירו על אף אחד, לא הרגו אף אחד באותם דקות. אני חושב שתוסיף לאלפון שלך בפלאפון עוד שם אחד: "הקדוש ברוך הוא", תראה ששם לא מגיעות חדשות, הכל מסודר, אתה יכול רגוע לדבר אל השם...

תבקש מהשם רכב יפה

על השאלה 'מה אני ידבר עם השם יתברך?' אי אפשר לענות בכלליות כל אחד מדבר אל השם על העניינים שלו, אם אתה צריך רכב יפה - אזי תבקש מהשם רכב יפה, אם אתה רוצה לזכות להפוך ליהודי כשר - או אז תבקש מהשם לזכות להיות יהודי כשר, אם אתה צריך הרבה כסף - תבקש מהשם הרבה כסף^[1].

השם יעזור שונציית לרבינו, כך יהיו לנו חיים יפים, אמן.

.....

[1] רגיל לא מושך ראש הישיבה שליט"א את השיעור בשלש סעודות אחרי זמן מוצאי שבת, אבל היום התארך השיעור, ענה ואמר ראש הישיבה שליט"א בחיוך: ואם אתה רוצה שראש הישיבה כבר יסיים את השיעור - תבקש מהשם שראש הישיבה כבר יסיים את השיעור... "וראש הישיבה שליט"א סיים את השיעור.